

Peta laboratorijska vježba

Osnovi računarske tehnike

UVOD

Ova laboratorijska vježba za cilj ima upoznavanje studenata mašinama sa konačnim brojem stanja, načinom njihovog funkcionalnog opisa u *Verilog* jeziku za opis hardvera i njihovom simulacijom u programskom paketu *Quartus*.

PRIPREMA

Zadatak 1. Projektovati mašinu sa konačnim brojem stanja za sekvencijalnu mrežu kojom se realizuje funkcija uključenja/isključenja nekog izlaznog uređaja (npr. dioda koja emituje svjetlost – LED dioda). Mašinu predstaviti odgovarajućim dijagramom stanja.

Zadatak 2. Projektovati mašinu sa konačnim brojem stanja za sekvencijalnu mežu kojom se realizuje funkcija obostranog pomjeračkog registra.

Zadatak 3. Projektovati mašinu sa konačnim brojem stanja za sekvencijalnu mrežu kojom se realizuje funkcija obostranog brojača modula $M=5$.

Napomena: *Urađenu pripremu, na listu papira, donijeti sa sobom na termin laboratorijske vježbe. Ukoliko ne donesete pripremu, nećete moći prisustvovati laboratoriskoj vježbi.*

RAD U LABORATORIJI

Zadatak 1:

Koristeći tekstualni editor *Notepad/Notepad++* otvoriti tekstualni fajl **task_1.v** koji se nalazi unutar vašeg repozitorijuma na putanji “lab_5/hdl/”. Unijeti opis logičkog kola projektovanog u zadatku 1 (priprema). Pokrenuti simulaciju, prikazati ulaze i izlaze datog logičkog kola i prokomentarisati dobijene rezultate.

Zadatak 2:

Koristeći tekstualni editor *Notepad/Notepad++* otvoriti tekstualni fajl **task_2.v** koji se nalazi unutar vašeg repozitorijuma na putanji “lab_5/hdl/”. Unijeti opis logičkog kola projektovanog u zadatku 2 (priprema). Pokrenuti simulaciju, prikazati ulaze i izlaze datog logičkog kola i prokomentarisati dobijene rezultate.

Zadatak 3:

Koristeći tekstualni editor *Notepad/Notepad++* otvoriti tekstualni fajl **task_3.v** koji se nalazi unutar vašeg repozitorijuma na putanji “lab_5/hdl/”. Unijeti opis logičkog kola projektovanog u zadatku 3 (priprema). Pokrenuti simulaciju, prikazati ulaze i izlaze datog logičkog kola i prokomentarisati dobijene rezultate.

DODATAK

Pokretanje simulacije

Simulacija se pokreće na sljedeći način.

Nakon što ste uspješno preuzeli materijale za izradu laboratorijske vježbe (tako što ste uradili *clone* vašeg repozitorijuma ili *pull* unutar vašeg već *clone*-iranog repozitorijuma) pozicionirajte se unutar **sim** direktorijuma na sljedeći način:

Napomena: *Prije nego što krenete sa simulacijama, potrebno je izvršiti skriptu “env_config.bat” koja se nalazi unutar vašeg repozitorijuma. Preporučujem da ovaj korak uradite na samom početku rada.*

Iz vašeg radnog direktorijuma **ort-<vaš_broj_indeksa>** (npr. ako je vaš broj indeksa 1234/56, naziv vašeg radnog direktorijuma je **ort-123456**) u **command prompt**-u izvršite niz sljedećih naredbi:

```
env_config.bat
cd lab_5
cd sim
dir
```

Nakon izlistavanja sadržaja **sim** direktorijuma, trebalo bi da imate slj. ispis (Napomena: Prikazani ispis je djelimičan, moguće je da će se još fajlova nalaziti unutar **sim** direktorijuma):

10/29/2023 09:35 AM	<DIR>	.
10/29/2023 09:35 AM	<DIR>	..
10/29/2023 09:35 AM		48 clean.sh
10/29/2023 09:35 AM	<DIR>	lists
10/29/2023 09:35 AM		286 run_task_1.do
10/29/2023 09:35 AM		287 run_task_2.do
10/29/2023 09:35 AM		286 run_task_3.do
10/29/2023 09:35 AM	<DIR>	waves
	6 File(s)	1,478 bytes
	4 Dir(s)	405,903,982,592 bytes free

Nakon što ste se uspješno pozicionirali unutar **sim** direktorijuma, simulaciju ćete pokrenuti tako što ćete izvršiti jednu od sljedećih komandi:

<ul style="list-style-type: none"> Za logičko kolo iz zadatka 1 <code>vsim -do run_task_1.do</code> 	<ul style="list-style-type: none"> Za logičko kolo iz zadatka 2 <code>vsim -do run_task_2.do</code>
<ul style="list-style-type: none"> Za logičko kolo iz zadatka 3 <code>vsim -do run_task_3.do</code> 	

Verilog operatori

U tabeli 1. su dati *bit-wise* operatori u *Verilog-u*

Operator	Opis
~	Negacija ("NOT", "NE")
&	"AND" – Bitski "I" (*)
	"OR" – Bitsko "ILI" (+)
^	"XOR" - Ekskluzivno "ILI"
{}	Konkatenacija – Npr. <pre>wire a, b; // 1-bit wire wire [1 : 0] res; // 2-bit wire to store a and b // res[1] follows a, // res[0] follows b assign res = {a, b};</pre>

Verilog naredbe

IF-ELSE-IF	CASE
<pre>if (condition_1) begin statement 1; ... statement k; end else if (condition_2) begin statement 1; ... statement k; end else if (condition_3) begin ... ... end else begin statement 1; ... statement k; end</pre>	<pre>case (expression) <case_1> : begin statement 1; ... statement k; end <case_2> : begin statement 1; ... statement k; end ... default : begin statement 1; ... statement k; end end endcase</pre>